

VERSLAG

Na vijf dagen zijn we overtuigd : wat is Normandië mooi !!!

Het verslag van onze vijfdaagse van vorig jaar, met Berlijn als ankerplaats begon als volgt : “Was het niet dé mooiste korte Wandelend Paal-vakantie-wandelreis, dan toch één van de meest succesvolle ooit.”. Berlijn was inderdaad indrukwekkend mooi en gevarieerd, maar deze vijfdaagse, in het golvende, schilderachtig mooie Normandië steekt naar mijn mening torenhoog boven alle andere wandelvakanties uit. Dit was een onvergetelijke vijfdaagse ! Was je er niet bij, dan krijg je toch een impressie.

Naar goede gewoonte vertrokken we al om vijf uur richting westen. De dubbeldekker waarmee we al meerdere korte clubvakanties mochten rijden, werd vakkundig gestuurd door Mario. De Demerstee-kleuren zijn nu op bijna alle autocars vervangen door het chique zwart-rood van de overkoepelende firma Multiobus. Onderweg is het niet druk en nog voor de middag “landen” we in Beuvron-en-Auge, een piepklein dorpje in Le Pays d’Auge, een landstreek in de Calvados. Dit dorpje, geklasseerd als één van de mooiste dorpjes van Frankrijk, werd gekozen om er een korte kennismakingswandeling te maken. Aan het plaatselijke Office de Tourisme kregen we een proeverij aangeboden. Niet van één of andere plaatselijke neringdoener, maar wel van onze voorzitter. We mochten proeven van een pittige (43°) Calvados, een zachte aperitief Pommeau en een blokje Pont l’Evêque-kaas. Heerlijkheden vanuit het hart van de Pays d’Auge. De zon deed moeite om de wolken te verdrijven en slaagde daar aardig in. Warm was het niet, maar wel heerlijk om te wandelen. Een drietal km trokken we bergop, aanvankelijk over lichtstijgend asfalt, dan over een iets pittiger pad dat ons uiteindelijk naar de kapel van Saint Michel bracht. Vanaf deze hooggelegen kapel konden we uitzien over het kenmerkend “bocage-landschap”, een wirwar van groene vlakken, afgelijnd met hagen, boomrijen of boorden van dicht struweel. Bij het afdalen kwamen we langs enkele paardenstoeterijen. Eén derde van de Franse sportpaarden wordt gekweekt in de Pays d’Auge. Ook de bloeiende appelaars konden we bewonderen. Appels die later zouden worden gebruikt voor het maken van cider en calvados. Tijdens onze heenrit kregen we een uitvoerig relaas over het productieproces van de drie kenmerkende dranken uit deze regio : de cider, de pommeau en de calvados. Tussen de hoogstamappelaars zorgen koeien voor de begrazing en van de melk van die koeien wordt kaas gemaakt. We kennen allemaal de Camembert, maar ook de Pont l’Evêque wordt hier gemaakt. Terug in Beuvron kwamen we uit op het marktplein, met daarrond een vierkant van typische Normandische gevels. Enkele druppels gaven aan dat er toch wel wat regen in de lucht zat.

Een korte busrit bracht ons tot in Pierrefitte-en-Auge. Onderweg naar daar kregen we een heuse plensbui over de bus. Net wanneer Mario zijn dubbeldekker achterwaarts een smal straatje in manoeuvreerde, brak de zon weer door. Regenjassen dan maar in de bus laten, want vanuit Pierrefitte was het nog maar vier km stappen tot het hotel. In Pierrefitte kregen we enkele prachtige Normandische vakwerkhuisen te zien. Ook schitterende voorbeelden van rieten daken waarvan de nok werd gedicht door een band van klei, met daarin irisknollen. Net nu stonden die in bloei, wat leidde tot een surrealistisch zicht. En zo kwamen we dan, zoals het échte wandelaars betaamt, te voet aan bij Hotel Eden Park, schilderachtig mooi gelegen aan een groot meer. Tegen zeven uur schoven we aan tafel en mochten we genieten van heerlijke lokale specialiteiten. De toon was meteen gezet : hier zouden we vier dagen lang culinair in de watten worden gelegd.

Na een deugddoende nachtrust – de vroege rit naar Normandië had ons wel wat uurtjes slaap gekost – stonden we tegen half acht voor een gesloten deur van het restaurant. Drie minuten

later ging de deur open en werd een lange rij gevormd, op weg naar het ontbijtbuffet. De honger van ons Paals wandelleger leek door de hotelmanager wat onderschat te zijn geweest. De grote voorraad baguettes bleek net niet toereikend te zijn. In ijltempo werden er croissants bij gebakken, zodat iedereen toch voldoende calorieën kon opdoen om te beginnen aan de Langste Dag. Neen, nog niet de Landingsstranden, maar wel de dag waarop we met een trip van Cabourg tot Deauville het hoogste aantal km moesten overbruggen. Cabourg is een prachtig stadje aan de Normandische kust en is gekend om zijn vele Belle Epoque-villa's, zijn Casino en zijn Grand Hôtel. De vroege ochtendzon maakte dat de hagelwitte façades scherp afstaken tegen de felblauwe lucht. Cabourg is ook een viersterren Ville Fleurie, een predicaat dat een stad verdient met de bloemperken binnen haar grenzen. Doorheen het park achter het stadhuis kregen we dadelijk te zien dat die titel wel degelijk verdiend was.

Langs de indrukwekkend gevel van het Grand Hôtel volgden we de wandelpromenade langsheen nog meer grootse 19de-eeuwse gevels. Over de winderige passerelle die de Dives overspande, kwamen we aan de kleurrijke jachthaven van Dives les Bains. Volgens Luc hebben studies uitgewezen dat zulke jachten gemiddeld amper drie dagen per jaar de haven waar ze voor anker liggen, verlaten. Duur speelgoed ... In een oude vismijn konden we zien wat de vangst vandaag had opgeleverd. In de verte lag Houlgate, een volgende plek die halverwege de 19de eeuw werd ontdekt door de rijke Parijse bourgeoisie, die er unieke villa's lieten optrekken. Eindeloos veel dakkapellen, tierlantijntjes in alle mogelijke geometrische vormen ... de Belle Epoque ten voete uit. In Houlgate zouden we voor een tijdje de kustlijn verlaten. Via "L'Escalier à cent Marches" – uiteindelijk bleken het er 139 te zijn – klimmen we in geen tijd boven het strand uit en kregen we een indrukwekkend zicht op de kustlijn. Links van ons stuwde de wind een fikse bui het land in. Bij ons bleef de zon schijnen. We bleven trappen bestijgen tot we uitkwamen boven de Falaises des Vaches Noires. Deze zwarte reuzestenen lijken vanuit zee op zwarte koeien die op het strand staan. Beneden aan de Vaches Noires mag je niet meer komen : de erosie zorgt ervoor dat er te veel risico is op vallende stenen en rotsblokken. Net voor we de afdaling naar Villers sur Mer zouden inzetten, drinken we op de verjaardag van Marina. Kranige Marina (en Matthias) kozen ervoor om tóch deze vijfdaagse mee te wandelen. Voor Marina is het aftellen begonnen, want zij verwacht in juni hun eerste kindje !

We trekken door frisgroen loofbos met langs ons een dubbele band bloeiende daslook. De lookgeur wordt opgezwiept door een felle wind, wind die net voor we Villers bereiken stormachtig wordt. Een volgende bui buitelt het binnenland binnen : wij blijven wéér droog en kiezen in het keurige Villers sur Mer een restaurantje uit voor de middagstop. Gelukkig blaast de wind ons zijdelings in de rug, wanneer we aan de kust onze tocht verder zetten. Aan het casino pikt Mario enkele van onze stappers op en rijdt hen naar het mondaine Deauville. De rest stapt verder, langs een natuurgebied om in Blonville sur Mer weer even langs de zee te flaneren. Een fikse klim brengt ons nog naar een machtig panoramapunt : de Mont Canisy. We kijken uit over 180° kustlijn, met in de verte de haven van Le Havre. We dalen af en weten dan al dat we het niet langer droog zullen houden. Van over zee zien we een akelig breed regengordijn op ons afkomen. Op een drafje komen we op de wereldberoemde houten promenade van Deauville, Les Planches. De wind jaagt niet alleen ons voort, ook de regen wordt onder de kracht van de beukende wind in onze richting gestuwd. Wat later plent het dikke druppelen in onze rug. Vooraan blijven we echter droog. Bezorgde, meewarige blikken bij de toeristen die binnen zitten in één van de strandbrasseries, bij het passeren van de Paalse versie van Windkracht 10. Zo plots als de regen kwam, verdwijnt die ook. Blijft nog alleen maar de wind. En die zorgt ervoor dat we weer zon krijgen en dat we in de laatste km nog geföhnd worden, zodat we quasi droog het unieke marktplein van Deauville bereiken. Aan

het eind van deze 25 km-lange wandeling langs de Normandische kust, sluiten we af met een verdiende Affligem.

Zondag, op onze derde dag, is het 's morgens druilerig. De Franse Frank (De Boosere) houdt er echter de moed in en voorspelt na het doortrekken van een regenzone droog weer met zelfs wat zon. Toegekomen in Fécamp is de zon er zeker nog niet en miezert het nog wat. De wind maakt het waterkoud. De lunchpakketten worden verdeeld en we beginnen onze wandeling met een fikse klim naar de OLV-kapel, hoog op de heuvel boven Fécamp. Tussen de huizen in vinden we een trap die ons in geen tijd omhoog tilt. Boven krijgen we een magnifiek zicht op de kraag van krijtrotsen die hier de kustlijn vormt. Met wat zon erbij zou het allemaal nóg mooier zijn geweest. Afdalen doen we over schuifgrage asfaltjes tot aan de haven van Fécamp. Hier houden we nog een sanitaire stop alvorens het GR-pad te zoeken dat ons straks tot in Etretat zal leiden. Achter het casino wijzen de roodwitte tekens ons de helling op en wat later kijken we nog een laatste keer om naar Fécamp. De regen is ondertussen al een tijdje opgehouden en de zon begint moeite te doen om het grijs op te ruimen. Over het plateau wandelen we naar onze middagstop in Yport. Onderweg dalen we even af tot de rand van Criqueboeuf-en-Caux, om dan weer steil bergop te trekken. Net voor de afdaling naar Yport trakteert Jos Diepvens ons voor zijn verjaardag. De citroenjenever smaakt heerlijk. Er volgt een smal zigzag pad dat ons afzet in het tijdloos mooie Yport, gelegen tussen twee muren van krijtrotsen. De kleurrijke zitbanken aan de baai van Yport worden door ons ingenomen en het meegebrachte broodje smaakt hier heerlijk.

Om uit de baai weg te raken moeten we over een waanzinnig steil stukje asfalt. Met een stijgingspercentage van meer dan 20% mag dit met recht een reden een heuse kuitenbijter worden genoemd. Even uithijgen en dan verder. Ondertussen wordt het boven ons steeds lichter : het kan niet lang meer duren voor dat de zon gaat schijnen. Het GR-pad wijst ons weer richting zee en we gaan fel dalen. Voor ons zien we de volgende krijtrotsen opduiken. Het pad dat er ooit veilig ver van de rand lag, is nu niet langer meer toegankelijk. We zien duidelijk waarom ... Lang zal het niet meer duren vooraleer het pad, samen met de overhangende rotsen, in zee verdwijnt. Wij kiezen voor de veilige omleiding en maken een ruime bocht tussen de akkers. Uiteindelijk beginnen we dan aan de finale : langs de rand van de witte krijtrotsen dalen we af naar Etretat. Onder ons, zo'n 120 m lager dan het pad, slaan de golven te pletter tegen de zachte kalkrotsen. Door de erosie ontstaan er prachtige alleenstaande rotsen, waarvan l'Aiguille (de naald) en de Olifant de meest bekende zijn. Vanaf de Falaise d'Amont, met daarop de Kapel en het beeld voor de twee vermiste avonturiers die hier in zee storten tijdens hun poging om als eerste over de Atlantische Oceaan te vliegen, kijken we uit op het schitterend gelegen Etretat. Schitterend is hier wel het juiste woord. Met een perfect gevoel voor timing is de zon gaan schijnen net op het ogenblik dat wij het pad boven de krijtrotsen gaan volgen. Het scherpe zonlicht zet de witte muren van krijt in zo'n schitterend licht dat het pijn aan de ogen gaat doen. We ronden deze onvergetelijke trip af met een verdiende pint op het terras van ... het plaatselijke Casino ! 's Avonds zorgt Stef voor de Normandië-kwis. De vermoedheid sloop in de rangen en Stef, met Jim als secretaris, besliste om deel twee uit te stellen tot 's anderendaags.

Maandag wordt de dag waar vele van onze wandelaars naar uit keken : het bezoek aan de Landingsstranden. 's Morgens is het wat mistig, doch tussen de grijze flarden zien we met wat verbeelding toch al de lichtende bol van de zon. Een webcam opgesteld in Arromanches geeft aan dat daar de zon al wél schijnt. Komt dus goed vandaag, alweer ... Op weg naar Caen en Bayeux (de wandtapijten in de kathedraal behoren tot het Unesco Werelderfgoed) krijgen we een ruime historische uiteenzetting waarin we leren hoe de geallieerde legerleiding uiteindelijk besloot om de Invasie uit te voeren op de stranden van Normandië en niet – zoals

de Duitsers het hadden verwacht – in de buurt van Calais, waar het Kanaal op zijn smalst was. We worden helemaal ondergedompeld in de sfeer van de oorlogsjaren met muziek van toen : Vera Lynn, Glenn Miller, Edith Piaff, ... Wat echter het meest zal bijblijven is het geluid van het eskader overvliegende Spitfires. Kippenvel in 't kwadraat. Over smalle landwegen komen we uiteindelijk aan in Longues-sur-Mer, waar Mario zijn dubbeldekker parkeert. In Longues vinden we zij aan zij de best bewaarde geschutskoepels die de Duitsers inzetten bij de verdediging van de Landingsstranden : les Batteries de Longues. Vier enorme bunkers, waarin we nog het 155 mm kanon vinden waarmee op 6 juni werd getracht de aanstormende golf van geallieerde slag- en landingsschepen te stuiten. Een tijdlang lukte dit, doch uiteindelijk werden de bunkers ingenomen en werden er meer dan 200 soldaten en officieren (de bemanning van dit bolwerk) gevangen genomen. Wat verderop vonden we de observatiepost, van waaruit de exacte coördinaten werden doorgegeven om de kanonnen in de bunkers te laten richten. Het was vanuit deze uitkijk dat de Duitsers voor het eerst zagen wat er op hen afkwam, in de vroege ochtend van 6 juni. En de rest ... is geschiedenis.

Tussen immense velden van bloeiend, fluogeel koolzaad zetten we koers naar Manvieux. Een boer sproeit zijn akker vol met drijfmest, gelukkig zit de wind goed en ruiken we niets. Een kudde schapen is erg enthousiast om ons te zien. We stappen langs de dorpsmuur van Manvieux en winnen wat hoogte. De zon schijnt al de hele tijd en zet de koolzaadvelden in vuur en vlam. Rechtsboven zien we de Cap Manvieux. Vanaf de kaap krijgen we zicht op de kunstmatige haven van Arromanches, enkele dagen na de Landing aangelegd om via vlottende landtongen materieel aan land te brengen. De zee is spiegelglad, het is er muisstil. En ook wij worden stil. We zien zó voor ons wat er zich hier 75 jaar geleden heeft afgespeeld. Zo stil het er nu is, zo immens tragisch luidruchtig moet het er toen hebben aan toe gegaan. We dalen af naar Arromanches, waar we tegen de middag worden verwacht in één van de vele mega-restaurants. De Tweede Wereldoorlog lééft hier nog en iedere dag weer komen busladingen toeristen, vanuit alle windstreken, zich vergewissen van de gruwel van wat er zich hier begin juni 1944 heeft afgespeeld. In Restaurant Au 6 Juin krijgen we onze gereserveerde plaatsen toegewezen en genieten we van een fikse pastaschotel. Nog geen uur later wandelen we naar het strand. Het is laagtij, zodat we zonder natte voeten te halen tot bij één van de caissons (6000 ton zware drijfbakken die dienden als aanlegkade voor de schepen bij de landing) kunnen geraken en wat verderop ook de basis vinden waarop toen de vlottende weg werd aangelegd. Tanks tot 30 ton zwaar konden hierover probleemloos aan land worden gebracht. Erg indrukwekkend allemaal.

Een busrit van een half uurtje brengt ons naar Saint Laurent sur Mer. Langs onze route merken we tal van vaandels die verwijzen naar de heroïsche strijd van toen. We rijden langs het Overlord Museum, met enkele ongeschonden tanks op het gazon. Dan dalen we af naar zee en stappen we uit. Aan het Monument van de Dapperen en de gedenksteen opgericht ter ere van de Eerst Divisie van de Amerikaanse troepen, die hier aan land gingen, betreden we de heilige grond van Omaha Beach. Zo stil als de zee is bij ons bezoek, zo stil en ingetogen is ook het Paalse wandelleger. Hier móét je vechten tegen je tranen. Hoe moet dit geweest zijn op die zesde juni, toen duizenden jonge mensen hun leven gaven voor onze vrijheid ? Het leek wel een stille mars, breeduit over het zachte zand van Omaha Beach. De borrelstop werd vandaag aangeboden door Rita Buyle, ter gelegenheid van haar verjaardag. Voor één keer dronken we niet alleen op haar gezondheid, maar maakten we er ook een heildronk van voor al die soldaten die hier sneuvelden.

We lieten het strand achter ons en wandelden door de duinen door een idyllisch landschap. Nu dan toch. Toen was dit het strijdtoneel voor één van de bloedigste veldslagen van WO II. We maken een brede bocht en wandelen naar de ingang van het Normandy War Cemetery.

Aan de spiegelvijver krijgen we al een eerste emotionele klap. De tweede volgt wat later, wanneer we het immense kerkhof opstappen. Bijna 10 000 witte kruisen, in perfecte symmetrie opgesteld op een 70 ha groot grasveld, zijn de stille getuigen van even zoveel gesneuvelden. In de halfronde zuilenboog vinden we, in mozaïek, de troepenbewegingen die werden gevolgd na de Landing. Hier voel je je klein en raak je ontroerd door de grootsheid van de waanzin die de oorlog hier heeft aangericht. We laten het War Cemetery achter ons en komen aan de zijkant ervan terecht in een woestenis van groen. Geen meter is hier vlak : allemaal putten, geulen, kuilen, heuvels. Het slagveld werd hier gezuiverd van niet ontplofte munitie en nadien mocht de natuur er zijn gang gaan. We wandelen over avontuurlijke paadjes tot we aan een diepe geul komen. Hierin werd op 6 juni een weg aangelegd langs waar de legers aan land kwamen. Verderop vinden we (nu een doodgewoon koolzaadakker) een geïmproviseerd vliegveld, waarop net na de Landing de Dakota's zorgden voor het aanleveren van manschappen en materiaal. We dalen weer af naar het strand en komen uit bij de bunker van waaruit de Duitsers het strand onder vuur konden nemen. In La Sapinière komen we bij een verdiende pint wat bij van de doorstane emoties. 's Avonds spelen we deel twee van de kwis en is het de ploeg van Bert Beerten (een levende WO II-encyclopedie) die verdiend won.

Dinsdagmorgen krijgt de voorzitter telefoon van Radio 2. Daan Masset belt om zich te excuseren voor het niet doorgeven van de gevraagde weersinformatie vóór onze Normandische vijfdaagse. Het wordt een aangename babbel waarin weerman Erik Goyvaerts nog meegeeft dat we voor onze laatste (halve) dag in Normandië zullen genieten van de zon, bij zo'n 18°. Na het ontbijt en het weer inladen van de bagage brengt Mario ons naar het station van Deauville. Aan de jachthaven stellen we ons op en maken we een kleurrijke én zonnige groepsfoto. Aan de overkant van La Touques, de rivier die tussen Deauville en Trouville in zee uitmondt, klimmen we vrij steil van de drukte weg. We maken een grote bocht rondom Trouville, met onderweg heel wat natuurpaadjes. Na driekwart van onze wandeling komen we weer in de bewoonde wereld. Aan een leegstaande, vrij vervallen manoir, houden we halt voor de verjaardagsborrelstop. Vandaag is het Luc Ceunen die ons, op zijn 65ste verjaardag, trakteert op een Jägermeister of een Baileys. Vanaf de hoogte kijken we uit over de monding van de Seine, met in de verte de haven van Le Havre. Beneden ons, in het groen, roept de koekoek. We dalen af en passeren prachtige, statige herenhuizen, met piekfijn onderhouden grasperken er omheen. In een rechte lijn, over een trappenpad, gaat het nu naar het centrum van Trouville. Wat later staan we op de houten vlonder die er langs het strand werd aangelegd. Ook hier kijken we op de zonverlichte, hagelwitte gevels van de strandhotels met als summum het grootse casino. Tijd om een restaurantje op te zoeken. Tegen twee uur verzamelen we aan het station van Deauville en kunnen we beginnen aan de 500 km lange busrit richting Paal.

We kunnen terugblikken op een heerlijke, zonnige, erg geslaagde vijfdaagse en kijken nu al uit naar de Hollandse driedaagse van volgend jaar, op 24, 25 en 26 april 2020 !